

КОНВЕНЦИЯ за трансграничните въздействия на промишлените аварии

Ратифицирана със закон, приет от 37-о Народно събрание на 16.03.1995 г. – ДВ, бр. 28 от 28.03.1995 г. Издадена от Министерството на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 68 от 4.09.2015 г., в сила от 19.04.2000 г.

Преамбюл

Страните по тази конвенция,

Като осъзнават особената важност на защитата на човека и опазването на околната среда от въздействията на промишлените аварии в интерес на настоящите и бъдещите поколения,

Като признават важността и неотложността на предотвратяването на сериозните неблагоприятни въздействия на промишлените аварии върху човека и околната среда, както и на насърчаването на всички мерки, които стимулират рационалното, икономичното и ефективното използване на мерките за предотвратяване, готовност и реагиране, осигуряващи екологосъобразно и устойчиво икономическо развитие,

Като вземат предвид факта, че въздействията на промишлените аварии могат да се усетят извън държавните граници и изискват сътрудничество между страните,

Като потвърждават необходимостта от насърчаване на активното международно сътрудничество между заинтересованите страни преди, по време и след възникването на авария, с цел подобряване на съответните политики и укрепване и координиране на дейностите на всички подходящи нива с цел насърчаване на предотвратяването, готовността и реагирането на трансграничните въздействия на промишлените аварии,

Като отбелязват важността и ползността на двустранните и многостранните споразумения за предотвратяване на, готовност за и реагиране на въздействията на промишлените аварии,

Като осъзнават ролята, която играе Икономическата комисия за Европа (ИКЕ) на Организацията на обединените нации в тази връзка и като припомнят, *inter alia*, Кодекса на ИКЕ за поведение при трансгранично инцидентно замърсяване на вътрешните води и Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст,

Като вземат предвид съответните разпоредби на Заключителния акт на Конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа (КССЕ), Заключителния документ от Виенската среща на представителите на страните, участващи в КССЕ, и резултата от Срещата в София на КССЕ относно опазването на околната среда, както и съответните дейности и механизми на Програмата на Организацията на обединените нации по околната среда (ЮНЕП), по-специално програмата APELL, на Международната организация по труда (МОТ) и по-специално Кодекса относно практиката по предотвратяване на големи промишлени аварии и на други международни организации,

Като отчитат съответните разпоредби на Декларацията на Конференцията на Организацията на обединените нации относно опазване на човешкото здраве и околната среда и, по-специално принцип 21, съгласно който държавите имат суверенно право в съответствие с Хартата на Организацията на обединените нации и принципите на международното право да експлоатират собствените си ресурси съобразно своите политики по околната среда и отговорност да гарантират, че дейностите, извършвани под тяхна юрисдикция или контрол, не нанасят щети на околната среда на други държави или райони извън границите на тяхната юрисдикция,

Като вземат предвид принципа "замърсителят плаща" като общ принцип на международното право по околната среда,

Като подчертават принципите на международното право и традицията и по-специално принципите на добросъседство, реципрочност, недискриминация и добросъвестност,

се споразумяха за следното:

Член 1

Определения

За целите на настоящата конвенция:

(а) "Промислена авария" означава събитие, възникнало в резултат на неконтролирано развитие при извършване на дейност с опасни вещества, както следва:

(i) в инсталация, например по време на производство, употреба, съхранение, третиране или обезвреждане; или

(ii) по време на транспортиране, доколкото то попада в обхвата на параграф 2, буква (г) на член 2;

(б) "Дейност с опасни вещества" означава всяка дейност, при която са налични или е възможно да са налични едно или повече опасни вещества в количества, на прага или над граничните количества, посочени в Приложение I към тази конвенция, и които могат да доведат до възникване на трансгранични въздействия;

(в) "Въздействия" означава преки или непреки, незабавни или отложени неблагоприятни последици, причинени от промишлена авария на *inter alia*:

(i) хората, флората и фауната;

(ii) почвите, водите, въздуха и ландшафта;

(iii) взаимодействието между фактори (i) и (ii);

(iv) материалните активи и културното наследство, включително историческите паметници;

(г) "Трансгранични въздействия" означава сериозни въздействия в границите на юрисдикцията на дадена страна като резултат от промишлена авария, възникнала в границите на юрисдикцията на друга страна;

(д) "Оператор" означава физическо или юридическо лице, включително публични органи, отговорни за дадена дейност, например надзор, планиране на извършване или извършване на дейността;

(е) "Страна" означава, освен ако в текста не е посочено друго, договаряща страна по тази конвенция;

(ж) "Страна по произход" означава страна или страни, под юрисдикцията на която или които възниква или е възможно да възникне промишлена авария;

(з) "Засегната страна" означава страна или страни, които са засегнати или биха могли да бъдат засегнати от трансграничните въздействия на промишлената авария;

(и) "Заинтересована страна" означава страна по произход и всяка засегната страна;

(к) "Общественост" означава едно или повече физически или юридически лица.

Член 2

Обхват

1. Тази конвенция се прилага по отношение на предотвратяването на, готовността за и реагирането при промишлени аварии, които може да причинят трансгранични въздействия, включително въздействията от такива аварии, причинени от природни бедствия, както и за международното сътрудничество за взаимопомощ, за научни изследвания и развитие, обмен на информация и технологии в областта на предотвратяването на, готовността за и реагирането при промишлени аварии.

2. Тази конвенция не се прилага за:

(а) Ядрени аварии или радиационни инциденти;

(б) Аварии във военни съоръжения;

(в) Неизправности в работата на язовири с изключение на въздействията от промишлени аварии, причинени от такива неизправности;

(г) Аварии със сухопътен транспорт с изключение на:

(i) действията за реагиране при такива аварии;

(ii) транспортиране на мястото на дейността с опасни вещества;

(д) Инцидентно изпускане на генетично модифицирани организми;

(е) Аварии, причинени от дейности в морската среда, включително изследване и експлоатация на морското дъно;

(ж) Разливи на масла или други опасни вещества в морето.

Член 3

Общи разпоредби

1. Като вземат предвид вече положените усилия на национално и международно ниво, страните предприемат подходящи мерки и си сътрудничат в рамките на тази конвенция с цел опазване на хората и околната среда от промишлени аварии чрез предотвратяването им, доколкото това е възможно, чрез намаляване на честотата и остротата на промишлените аварии и чрез ограничаване на въздействията от тях. В тази връзка следва да се прилагат мерки за предотвратяване, готовност и реагиране, включително мерки за възстановяване.

2. Страните разработват и прилагат политики и стратегии за ограничаване на рисковете от промишлени аварии чрез обмен на информация, консултации и други мерки за сътрудничество и без необосновано забавяне подобряват мерките за предотвратяване, готовност и реагиране, включително възстановяване, като вземат предвид вече предприетите усилия на национално и международно ниво, за да се избегне ненужно дублиране.

3. Страните гарантират, че операторът е задължен да предприеме всички мерки, необходими за безопасното извършване на дейностите с опасни вещества и за предотвратяване на промишлените аварии.

4. За прилагане на разпоредбите на тази конвенция страните предприемат съответните законодателни, регулаторни, административни и финансови мерки с цел предотвратяване на, готовност за и реагиране при промишлени аварии.

5. Разпоредбите на тази конвенция не противоречат на задълженията на страните съгласно международното право, свързано с промишлените аварии и дейностите с опасни вещества.

Член 4

Идентифициране, консултации и становище

1. С цел предприемане на превантивни мерки и регламентиране на подготвителни мерки страната по произход предприема подходящи мерки за идентифициране на дейностите с опасни вещества под нейна юрисдикция и гарантира, че засегнатите страни са уведомени за всяка планирана или съществуваща дейност.

2. Заинтересованите страни, по инициатива на всяка от тях, обсъждат идентифицирането на онези дейности с опасни вещества, които е възможно да причинят трансгранични въздействия. Ако заинтересованите страни не се споразумеят относно това, дали дейността представлява дейност с опасни вещества, всяка от тях може да представи този въпрос пред анкетната комисия съгласно Приложение II към тази конвенция за издаване на становище, освен ако заинтересованите страни не се споразумеят относно друг метод за разрешаване на въпроса.

3. Страните прилагат процедурите, установени в Приложение III към тази конвенция, вземайки предвид планираните и съществуващите дейности с опасни вещества.

4. В случаите, когато дейност с опасни вещества е предмет на оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и когато оценката включва оценка на трансграничните въздействия на промишлените аварии, произтичащи от дейности с опасни вещества, която е извършена в съответствие с правилата на тази конвенция, окончателното решение, взето за целите на Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, отговаря на съответните изисквания на конвенцията.

Член 5

Доброволно разширяване на обхвата

Заинтересованите страни, по инициатива на която и да е от тях, участват в дискусии дали дейностите, които не попадат в обхвата на Приложение I, да се третират като дейности с опасни вещества. По взаимно съгласие те могат да използват съвещателен механизъм по техен избор или анкетна комисия в съответствие с Приложение II за получаване на становище. Когато заинтересованите страни постигнат споразумение, тази конвенция или част от нея се прилага спрямо въпросната дейност по същия начин, както спрямо дейност с опасни вещества.

Член 6

Предотвратяване

1. Страните предприемат съответните мерки за предотвратяване на промишлени аварии, включително

мерки за стимулиране на операторите да ограничат риска от промишлени аварии. Такива мерки може да включват, но без да се ограничават само до тях, и посочените в Приложение IV към тази конвенция.

2. По отношение на всяка дейност с опасни вещества страната по произход изисква от оператора да докаже безопасното извършване на дейностите чрез предоставяне на информация, като например основни данни за процесите, които включват, но не се ограничават до анализа и оценката, описани в Приложение V към тази конвенция.

Член 7

Вземане на решение относно разполагането на дейности с опасни вещества

В рамките на правната си система страната по произход се стреми да прилага политики за разполагането на нови дейности с опасни вещества и относно съществените промени при съществуващи дейности с опасни вещества с цел да ограничи риска за населението и околната среда в засегнатите страни. В рамките на правната си система засегнатите страни се стремят да прилагат политики относно значителни строежи в районите, които могат да бъдат засегнати от трансграничните въздействия на промишлените аварии, възникващи в резултат на дейностите с опасни вещества, така че да минимизират съответните рискове. При разработването и установяването на тези политики страните следва да вземат предвид и случаите, посочени в Приложение V, параграф 2, подпараграфи от (1) до (8) и Приложение VI към тази конвенция.

Член 8

Готовност за действие при аварийни ситуации

1. Страните предприемат подходящи мерки за въвеждане и поддържане на адекватна готовност за действие при аварийни ситуации. Страните гарантират, че са предприети действия по готовност с цел ограничаване на трансграничните въздействия от такива аварии и че операторите са предприели мерки по предотвратяване и ограничаване на място. Тези мерки може да включват не само мерките, посочени в Приложение VII от тази конвенция. По-специално заинтересованите страни се информират взаимно за своите аварийни планове.

2. Страните по произход гарантират, че в предприятията, осъществяващи дейности с опасни вещества, се изготвят и прилагат аварийни планове, включително подходящи мерки за реагиране и други мерки, целящи предотвратяване и ограничаване на трансграничните въздействия. Страната по произход предоставя на заинтересованите страни наличните елементи, необходими за разработването на аварийни планове.

3. По отношение на дейностите с опасни вещества всяка страна гарантира изготвянето и прилагането на аварийни планове извън мястото на дейността, обхващащи мерките, които се предприемат на нейната територия с цел предотвратяване и ограничаване на трансграничните въздействия. При изготвянето на тези планове се вземат предвид и заключенията от анализа и оценката и по-специално случаите, установени в Приложение V, параграф 2, подпараграфи от (1) до (5). Заинтересованите страни се стремят тези планове да бъдат съвместими. Когато е целесъобразно, се разработват съвместни аварийни планове извън мястото на дейността с цел улесняване на приемането на адекватни мерки за реагиране.

4. Аварийните планове се преразглеждат периодично или в случаите, когато обстоятелствата го изискват, като се взема предвид опитът, събран при действията при действителни аварийни ситуации.

Член 9

Информирание и участие на обществеността

1. Страните гарантират осигуряването на подходяща информация на обществеността в районите, които е възможно да бъдат засегнати от промишлени аварии, възникващи в резултат на дейности с опасни вещества. Тази информация се разпространява по начини, които страните сметат за подходящи, включва елементите, съдържащи се в Приложение VIII от тази конвенция, и отчита случаите, установени в Приложение V, параграф 2, подпараграфи от (1) до (4) и (9).

2. В съответствие с разпоредбите на тази конвенция и когато това е възможно и подходящо, страните по произход осигуряват възможност на обществеността в района, който може да бъде засегнат, да участва в съответните процедури, целящи запознаване със становищата и загрижеността на обществеността, свързани с мерките по предотвратяването и готовността, и гарантират, че дадената на обществеността на засегнатата страна възможност за участие в горните процедури е равностойна на възможността за участие, предоставена на обществеността на страната по произход.

3. В съответствие със своите правни системи и при желание за това страните предоставят на реципрочна основа на физическите и юридическите лица, които са засегнати или може да бъдат неблагоприятно засегнати от трансграничните въздействия от промишлени аварии на територията на страната, достъп до съответните административни и юридически процедури, включително възможности за завеждане на съдебни дела и обжалване на решение, нарушаващо правата им, равностойни на тези, с които разполагат лицата под тяхна юрисдикция.

Член 10

Системи за уведомяване при промишлени аварии

1. С цел получаване и разпространяване на уведомления за промишлени аварии, съдържащи информация, необходима за противодействие на трансграничните въздействия, страните предприемат мерки за разработване и прилагане на съвместими и ефикасни системи за уведомяване при промишлени аварии на съответните нива.

2. В случай на промишлена авария или непосредствена заплаха от такава авария, която причинява или е възможно да причини трансгранични въздействия, страната по произход гарантира, че засегнатите страни са незабавно уведомени на съответните нива чрез системите за уведомяване при промишлени аварии. Това уведомление включва елементите, съдържащи се в Приложение IX към тази конвенция.

3. Заинтересованите страни гарантират, че в случай на промишлена авария или непосредствена заплаха от възникването на такава авария аварийните планове, изготвени в съответствие с член 8, са задействани на възможно най-ранен етап и до степен, отговаряща на обстоятелствата.

Член 11

Реагиране при промишлена авария

1. Страните гарантират, че в случай на промишлена авария или опасност от възникване на такава авария се предприемат адекватни мерки за реагиране на възможно най-ранен етап, като се прилагат

най-ефективните мерки за ограничаване и свеждане до минимум на въздействията.

2. В случай на промишлена авария или непосредствена опасност от възникване на такава авария, която причинява или може да причини трансгранични въздействия, заинтересованите страни гарантират, че въздействията са оценени, когато е целесъобразно, съвместно с цел предприемане на адекватни мерки за реагиране. Заинтересованите страни се стремят да координират своите мерки за реагиране.

Член 12

Взаимопомощ

1. Ако дадена страна се нуждае от помощ в случай на промишлена авария, тя може да поиска от друга страна, като определи обхвата и вида на изисканата помощ. Страната, до която е отправено искане за помощ, взема решение своевременно и информира искащата страна дали има възможност да предостави изисканата помощ и определя обхвата и условията, при които тя може да бъде предоставена.

2. Заинтересованите страни си сътрудничат с цел улесняване на предоставянето на помощта в съответствие с параграф 1 от този член и предприемат действия, когато е целесъобразно, за ограничаване на последствията и въздействията на промишлената авария и си оказват общо съдействие. В случаите, когато страните нямат сключени двустранни или многостранни споразумения за предоставяне на взаимопомощ, помощта се предоставя в съответствие с изискванията на Приложение X към тази конвенция, освен ако страните не са се споразумели за друго.

Член 13

Отговорност и задължения

Страните подкрепят съответните международни усилия за разработване на правила, критерии и процедури в областта на отговорността и задължението.

Член 14

Научни изследвания и развитие

Когато е целесъобразно, страните инициират и си сътрудничат при извършването на научни изследвания и разработването на методи и технологии за предотвратяване на, готовност за и реагиране при промишлени аварии. За тази цел страните стимулират и активно насърчават научното и технологичното сътрудничество, включително изследванията на по-малко опасни процеси, целящи ограничаване на опасностите и предотвратяване и ограничаване на последствията от промишлените аварии.

Член 15

Обмен на информация

Страните обменят на двустранно или многостранно ниво информацията, която може да бъде получена, включително елементите, съдържащи се в Приложение XI към тази конвенция.

Член 16

Обмен на технологии

1. В съответствие със своите закони, нормативни разпоредби и практики страните улесняват обмена на технологии за предотвратяване на, готовност за и реагиране при въздействията от промишлени аварии, по-специално чрез насърчаване на:

(а) Обмена на наличните технологии на различни финансови основи;

(б) Преките индустриални контакти и сътрудничество;

(в) Обмена на информация и опит;

(г) Осигуряването на техническа помощ.

2. При насърчаване на дейностите, посочени в параграф 1, подпараграфи от (а) до (г) от този член, страните следва да създадат благоприятни условия чрез улесняване на контактите и сътрудничеството между съответните организации и лица както от частния, така и от обществения сектор, които имат възможност да предоставят технологии, проектантски и инженерни услуги, оборудване и финансиране.

Член 17

Компетентни органи и точки за контакт

1. Всяка страна определя или създава един или повече компетентни органи за целите на тази конвенция.

2. Без да се противоречи на други договорености на двустранно или многостранно ниво, всяка страна определя и установява точка за контакт с цел уведомяване за промишлени аварии в съответствие с член 10 и една точка за контакт за оказване на взаимопомощ по смисъла на член 12. Препоръчва се точките за контакт да бъдат едни и същи.

3. Всяка страна в срок три месеца от влизане в сила на тази конвенция уведомява останалите страни чрез секретариата, посочен в член 20, относно органа или органите, определен(и) като точка(и) за контакт и като компетентен(ни) орган(и).

4. Всяка страна в срок един месец от датата на вземане на решение информира останалите страни чрез секретариата за всяка промяна в назначението(ята), направено(и) по реда на параграф 3 от този член.

5. Всяка страна поддържа в непрекъсната готовност точката за контакт и системите за уведомяване при промишлени аварии по реда на член 10.

6. Всяка страна поддържа в непрекъсната готовност точката за контакт и компетентните органи, отговорни за изпращането и приемането на искания и предложения за помощ по реда на член 12.

Член 18

Конференция на страните

1. Представителите на страните учредяват Конференция на страните по тази конвенция и редовно провеждат срещи. Първата среща на Конференцията на страните се провежда не по-късно от една година след датата на влизане в сила на тази конвенция. След това срещите на Конференцията на страните се провеждат най-малко веднъж годишно или при писмено искане на някоя от страните, при условие че в шестмесечен срок от уведомяването им от секретариата относно искането то е подкрепено най-малко от една трета от страните.

2. Конференцията на страните:

(а) Извършва преглед на прилагането на тази конвенция;

(б) Изпълнява съвещателни функции с цел укрепване на способността на страните за предотвратяване на, готовност за и реагиране при възникване на трансгранични въздействия от промишлени аварии, улесняване на предоставянето на техническа помощ и даване на становище при поискване от страните, претърпели промишлени аварии;

(в) Създава, когато това е целесъобразно, работни групи или други подходящи механизми за разглеждане на въпросите, свързани с прилагането и развитието на тази конвенция, като за тази цел подготвя подходящи проучвания и друга документация и представя препоръки за разглеждане от Конференцията на страните;

(г) Изпълнява други подобни функции, отговарящи на разпоредбите на тази конвенция;

(д) На първата си среща разглежда и приема с консенсус правилника за работа на своите срещи.

3. При изпълнението на своите функции Конференцията на страните си сътрудничи с други подобни международни организации, когато счита това за целесъобразно.

4. На първата си среща Конференцията на страните установява програма за работа, по-специално по отношение на елементите, съдържащи се в Приложение XII към тази конвенция. Конференцията на страните също така взема решение относно метода си на работа, включително относно използването на национални центрове и сътрудничеството с подобни международни организации и установяването на система за улесняване на прилагането на тази конвенция, по-специално за взаимопомощ в случай на промишлена авария и подобряване на съществуващите дейности в рамките на подобни международни организации. Като част от програмата за работа Конференцията на страните извършва преглед на съществуващите национални, регионални и международни центрове и други органи и програми, насочени към координиране на информацията и усилията за предотвратяване на, готовност за и реагиране при промишлени аварии с оглед определяне на допълнителни международни институции или центрове, които биха могли да бъдат необходими за изпълнение на функциите, изброени в Приложение XII.

5. На първата си среща Конференцията на страните започва разглеждането на процедурите за създаване на по-благоприятни условия за обмен на технологии за предотвратяване на, готовност за и реагиране при промишлени аварии.

6. За целите на тази конвенция Конференцията на страните приема насоки и критерии за улесняване на идентифицирането на дейностите с опасни вещества.

Член 19

Право на глас

1. Всяка страна по тази конвенция има право на един глас с изключение на случаите, предвидени в параграф 2 от този член.

2. Организациите за регионална икономическа интеграция, определени по реда на член 27, упражняват правото си на глас по въпроси от тяхната компетентност с брой гласове, равен на броя на членовете на техните държави членки, които са страни по конвенцията. Тези организации не упражняват правото си на глас, ако техните държави членки упражняват своето право на глас и обратното.

Член 20

Секретариат

Изпълнителният секретар на Икономическата комисия за Европа изпълнява следните функции:

(а) Свиква и подготвя срещите на страните;

(б) Разпространява доклади и друга информация, получена в съответствие с разпоредбите на тази конвенция, до страните;

(в) Други подобни функции, които може да бъдат определени от страните.

Член 21

Уреждане на спорове

1. При възникване на спор между две или повече страни относно тълкуването или прилагането на тази конвенция те търсят решение чрез преговори или друг начин за решаване на спорове, приемлив за страните по спора.

2. При подписване, ратифициране, приемане, утвърждаване или присъединяване към тази конвенция или впоследствие всяка страна може писмено да декларира пред депозитаря, че по отношение на неуредени спорове съгласно параграф 1 от този член приема единия или и двата начина за разрешаване на спорове като задължителни по отношение на всяка страна, поела същото задължение:

(а) Внасяне на спора в Международния съд;

(б) Арбитраж в съответствие с процедурата, установена в Приложение XIII към тази конвенция.

3. Ако страните по спора са приели и двата начина за разрешаването му, посочени в параграф 2 от този член, спорът може да бъде внесен само в Международния съд, освен ако страните не са се споразумели за друго.

Член 22

Ограничения относно предоставянето на информация

1. Разпоредбите на конвенцията не засягат правата или задълженията на страните съгласно националните им закони, нормативни разпоредби, административни процедури или установени съдебни практики и приложими международни регламенти за защита на информацията, свързана с лични данни, промишлена или търговска тайна, интелектуална собственост или националната сигурност.

2. Ако независимо от това някоя от страните реши да предостави такава защитена информация на друга страна, страната, получила защитената информация, се съобразява с конфиденциалния ѝ характер и с условията за нейното предоставяне и я ползва само за целите, за които същата е предоставена.

Член 23

Прилагане

Страните докладват периодично за прилагането на конвенцията.

Член 24

Двустранни и многостранни споразумения

1. С цел изпълнение на задълженията си по тази конвенция страните могат да продължат да прилагат съществуващите или да сключват нови двустранни или многостранни споразумения или други спогодби.

2. Разпоредбите на тази конвенция не засягат правото на страните да предприемат въз основа на двустранни или многостранни споразумения по-строги мерки от изискваните по конвенцията, когато това е подходящо.

Член 25

Статут на приложенията

Приложенията към тази конвенция са неразделна част от нея.

Член 26

Изменения на конвенцията

1. Всяка страна може да направи предложение за изменение на конвенцията.

2. Всяко предложение за изменение на тази конвенция се представя в писмена форма на Изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който го разпространява до всички страни. Конференцията на страните подлага на разискване предложенията за изменение на следващата си годишна среща при условие, че тези предложения са били изпратени до страните от Изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа най-малко деветдесет дни по-рано.

3. За изменения на конвенцията, различни от тези на Приложение I, процедурата за които е описана в параграф 4 от този член:

(а) Измененията се приемат с единодушие от страните, присъстващи на срещата, и се представят от депозитаря на всички страни за ратификация, приемане или утвърждаване;

(б) Инструментите за ратификация, приемане или утвърждаване на измененията се депозират при депозитаря. Приетите в съответствие с този член изменения влизат в сила за страните, които са ги приели, на деветдесетия ден от деня, в който депозитарят е получил шестнадесетия инструмент за ратификация, приемане или утвърждаване;

(в) След това измененията влизат в сила за всяка друга страна на деветдесетия ден, след като тази страна депозира своите документи за ратификация, приемане или утвърждаване на измененията.

4. За измененията по Приложение I:

(а) Страните полагат всички усилия за постигане на споразумение чрез консенсус. Ако всички усилия за постигане на консенсус са изчерпани и не е постигнато споразумение, измененията се приемат в краен случай с мнозинство от девет десети от гласовете на присъстващите и гласуващите на срещата страни. Ако измененията бъдат приети от Конференцията на страните, те се докладват на страните и се препоръчват за утвърждаване.

(б) След изтичане на дванадесет месеца от датата на съобщаването им от Изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа измененията по Приложение I влизат в сила за онези страни по тази конвенция, които не са подали уведомление в съответствие с разпоредбите на параграф 4, буква (в) от този член, при условие че най-малко шестнадесет страни не са представили такова уведомление;

(в) Всяка страна, която не е в състояние да потвърди официално изменението по Приложение I на тази конвенция, писмено уведомява Изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа в срок до дванадесет месеца от датата на съобщаването на приемането на изменението. Изпълнителният секретар уведомява своевременно всички страни за всяко получено уведомление. Всяка страна има право по всяко време да замени предишното си уведомление с приемане, след което изменението по Приложение I влиза в сила за тази страна.

(г) За целите на този параграф "Присъстващи и гласуващи страни" означава всяка присъствала страна, гласувала "за" или "против".

Член 27

Подписване

Конвенцията е отворена за подписване в Хелзинки от 17 до 18 март 1992 г. включително, а след това в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк след 18 септември 1992 г. от държавите – членки на Икономическата комисия за Европа, както и от държави, които съгласно параграф 8 от Резолюцията на Икономическия и социалния съвет 36 (IV) от 28 март 1947 г. имат съвещателен статут в Икономическата комисия за Европа, и от регионални организации за икономическа интеграция, формирани от суверенни държави – членки на Икономическата комисия за Европа, на които техните държави членки са прехвърлили компетенциите си във връзка с въпросите, регулирани от тази конвенция, включително компетенциите си за сключване на договори по тези въпроси.

Член 28

Депозитар

Генералният секретар на Организацията на обединените нации действа като депозитар по тази конвенция.

Член 29

Ратификация, приемане, утвърждаване и присъединяване

1. Тази конвенция е предмет на ратификация, приемане или утвърждаване от подписалите я държави и регионални организации за икономическа интеграция по смисъла на член 27.

2. Конвенцията е открита за присъединяване от страна на държавите и организациите по смисъла на член 27.

3. Всяка от организациите по смисъла на член 27, която става страна по конвенцията, без нито една от нейните държави членки да е страна по конвенцията, е обвързана от всички задължения по тази конвенция. В случай на организации, при които една или повече от техните държави членки е страна по конвенцията, организацията и нейните държави членки вземат решение относно съответните им отговорности за изпълнение на задълженията им по тази конвенция. В тези случаи организацията и държавите членки нямат право да упражняват едновременно правата си по конвенцията.

4. В документите си за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване регионалните организации за икономическа интеграция по смисъла на член 27 декларират обхвата на своята компетентност във връзка с въпросите, регулирани от конвенцията. Тези организации информират депозитара и за всяко съществено изменение в обхвата на тяхната компетентност.

Член 30

Влизане в сила

1. Тази конвенция влиза в сила на деветдесетия ден от датата на депозиране на шестнадесетия документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване.

2. За целите на параграф 1 от този член всеки документ, депозиран от организация по смисъла на член 27, се счита за допълнителен към документите, депозирани от държавите – членки на тази организация.

3. За всяка държава или организация по смисъла на член 27, която ратифицира, приема или утвърждава конвенцията или се присъединява към нея след депозирането на шестнадесетия документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване, тази конвенция влиза в сила на деветдесетия ден от датата на депозиране на документа за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване от съответната държава или организация.

Член 31

Оттегляне

1. По всяко време след изтичането на три години от датата на влизане в сила на тази конвенция за дадена страна последната може да се оттегли от тази конвенция с писмено уведомление до депозитаря. Оттеглянето влиза в сила на деветдесетия ден от датата на получаване на уведомлението от депозитаря.

2. Всяко такова оттегляне не нарушава прилагането на член 4 по отношение на дейности, във връзка с които е направено уведомлението по реда на член 4, параграф 1 или е отправено искане за разискване по реда на член 4, параграф 2.

Член 32

Автентични текстове

Оригиналът на тази конвенция се депозира при Генералния секретар на Организацията на обединените нации, като текстовете на английски, френски и руски език са еднакво автентични.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази конвенция.

Изготвена в Хелзинки на седемнадесетия ден от месец март хиляда деветстотин деветдесет и втора година.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА 1

Количествата, представени по-долу, се отнасят за всяка дейност или група от дейности.

Ако вещество или препарат, поименно изброено в част II, попада в категория в част I, се взема предвид пределното количество, посочено в част II.

С цел идентифициране на дейностите с опасни вещества страните следва да вземат предвид предвидимата възможност за повишаване на степента на опасност и количествата на опасните вещества и тяхната близост независимо дали тези дейности се извършват под ръководството на един или повече оператори.

Част I. Категории вещества и препарати, които не са изрично упоменати в част II

<i>Категория</i>	<i>Пределно количество (метрични тонове)</i>
1. Запалими ²	50 000
2а. Силно запалими ^{3(а),(б)}	200
2б. Силно запалими ^{3(в)}	50 000
3. Изключително запалими ⁴	50
4. Токсични ⁵	200

5. Силно токсични ⁶	20
6. Оксидиращи ⁷	200
7а. Експлозивни, когато веществото, препаратът или изделието попадат в обхвата на Раздел 1.4 от критериите на Глобалната хармонизирана система (GHS) ⁸	200
7б. Експлозивни, когато веществото, препаратът или изделието попадат в обхвата на Раздел 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 или 1.6 от критериите на GHS ⁸	50
8а. Опасни за околната среда – "Токсични за водни организми" ⁹	500
8б. Опасни за околната среда – "Силно токсични за водни организми" ¹⁰	200

Част II. Поименно изброени вещества

<i>Вещество</i>	<i>Пределно количество (метрични тонове)</i>
1а. Амониев нитрат ¹¹	10 000
1б. Амониев нитрат ¹²	5 000
1в. Амониев нитрат ¹³	2 500
1г. Амониев нитрат ¹⁴	50
2а. Калиев нитрат ¹⁵	10 000
2б. Калиев нитрат ¹⁶	5 000
3. Хлор	25
4. Етиленов оксид	50
5. Водород	50
6. Толуендиизоцианат	100
7. Серен триоксид	75
8. Оловни алкили	50
9. Фосген	0.75
10. Метил изоцианат	0.15
11. Втечнени изключително запалими газове (включително	200

втечен нефтен газ) и природен газ	
12. Петролни продукти: бензини и нафта, керосин (включително гориво за реактивни двигатели); газьоли (включително дизелово гориво, гориво за битово отопление и потоци за смесване на газьол)	25 000

Бележки:

1 *Индикативни критерии:* При отсъствието на други подходящи критерии страните може да използват следните критерии, когато класифицират вещества и препарати за целите на част I от това приложение. Смесите и препаратите се третират по същия начин както чистите вещества, освен ако вече не притежават еквивалентни качества и не могат да поразят трансгранични въздействия.

2 *Запалими течности:* вещества и препарати, които имат точка на възпламеняване, равна на или по-висока от 21 °C и по-ниска или равна на 55 °C, поддържащи горенето.

3 *Силно запалими течности:*

(а) вещества и препарати, които могат да се нагорещат и да се възпламенят при контакт с въздуха при обикновена температура без допълнителна енергия (спонтанно се възпламеняват във въздуха);

(б) вещества и препарати, които имат точка на възпламеняване, по-ниска от 55 °C, и остават течни под налягане, при които специфични условия на експлоатация, като например високо налягане или висока температура, могат да създадат опасност от големи аварии, и

(в) вещества и препарати, които имат точка на възпламеняване, по-ниска от 21 °C, и които не са изключително запалими.

4 *Изключително запалими газове и течности:*

(а) течни вещества и препарати с точка на възпламеняване, по-ниска от 0 °C, и чиято точка на кипене (или в случай на интервал на кипене, началната точка на кипене) при нормално налягане е по-ниска или равна на 35 °C;

(б) газове, които се възпламеняват при контакт с въздуха при обикновена температура и налягане и които са в газообразно или свръхкритично състояние; и

(в) запалими и силно запалими течни вещества и препарати, поддържани при температура над тяхната точка на кипене.

5 *Токсични:* вещества, притежаващи свойства, отговарящи на тези в таблица 1 или таблица 2, и с физични и химични свойства, които са способни да създадат опасност от промишлена авария (LD: смъртоносна доза; LC: смъртоносна концентрация).

Таблица 1

LD50(орално)(1)	LD50(кожно)(2)	LC50(3)
mg/kg телесно тегло	mg/kg телесно тегло	mg/l (чрез вдишване)
25<LD50?200	50<LD50?400	0,5<LC50?2

- (1) LD50 орално при плъхове.
- (2) LD50 кожно при плъхове или зайци.
- (3) LC50 чрез вдишване (четири часа) при плъхове.

Таблица 2

Гранична доза mg/kg телесно тегло = 5

Където острата орална токсичност при животни от веществото е определена, като се прилага процедурата на фиксираната доза.

6 *Силно токсични*: вещества, притежаващи свойства, отговарящи на тези в таблица 3 или 4, и които поради притежаваните от тях физични и химични свойства са способни да създадат опасност от промишлена авария (LD: смъртоносна доза; LC: смъртоносна концентрация).

Таблица 3

LD50(орално)(1) mg/kg телесно тегло	LD50(кожно)(2) mg/kg телесно тегло	LC50(3) mg/l (чрез вдишване)
LD50?25	LD50?50	LC50?0,5

- (1) LD50 орално при плъхове.
- (2) LD50 кожно при плъхове или зайци.
- (3) LC50 чрез вдишване (четири часа) при плъхове.

Таблица 4

Гранична доза mg/kg телесно тегло < 5

Където острата орална токсичност при животни от веществото е определена, като се прилага процедурата на фиксираната доза.

7 *Оксидиращи*: вещества, които пораждат силно екзотермична реакция при контакт с други вещества, особено със запалими вещества.

8 *Експлозивни*:

(а) вещества или препарати, които създават риск от експлозия чрез удар, триене, огън или други източници на възпламеняване;

(б) вещества или препарати, които създават изключителни рискове от експлозия чрез удар, триене, огън или други източници на възпламеняване; или

(в) вещества, препарати или изделия, обхванати от Клас 1 на Европейското споразумение за международен превоз на опасни товари по шосе (UN/ADR), сключено на 30 септември 1957 г., заедно с измененията.

В тази дефиниция са включени пиротехнически изделия, които за целите на тази конвенция са дефинирани като вещества (или смеси от вещества), предназначени да произвеждат топлина, светлина, звук, газ или дим или комбинация от такива ефекти чрез самоподдържащи се

екзотермични химични реакции.

Веществата и изделията от Клас 1 са класифицирани в разделите от 1.1 до 1.6 съгласно схемата за класификация на UN/ADR. Разделите са:

Раздел 1.1: "Вещества и изделия, които представляват опасност от масова експлозия (масова експлозия е експлозия, която обхваща почти целия товар практически мигновено)".

Раздел 1.2: "Вещества и изделия, които представляват опасност от изхвърляне, но не опасност от масова експлозия".

Раздел 1.3: "Вещества и изделия, които представляват опасност от запалване и дори и най-малката опасност от взрив или опасност от изхвърляне или и от двете, но нямат опасност от масова експлозия:

– горене, което предизвиква значима излъчваща се топлина; или

– които горят едно след друго, предизвикващи малък ефект на взрив или изхвърляне или и двете".

Раздел 1.4: "Вещества и изделия, които представляват само слаб риск при запалване или инициране по време на превоз. Ефектите са ограничени до голяма степен в опаковката и не се очаква изхвърлянето на фрагменти със значими размери или обхват. Външен огън не причинява практически мигновена експлозия на цялото съдържание на опаковката".

Раздел 1.5: "Много слабо чувствителни вещества, представляващи опасност от масова експлозия, които са толкова слабо чувствителни, че има много малка вероятност от започване или преминаване от горене към детонация при нормални условия на превоз. Като минимално изискване те не експлодират при теста за външен огън".

Раздел 1.6: "Изключително нечувствителни изделия, които не представляват опасност от масова експлозия. Предметите съдържат само крайно нечувствителни детониращи вещества и показват незначителна вероятност от случайно възпламеняване или разпространяване. Рискът е

ограничен до експлозия на единичен предмет".

В тази дефиниция са включени и експлозивни или пиротехнически вещества или препарати, съдържащи се в тези изделия. В случай на изделия, съдържащи експлозивни или пиротехнически вещества или препарати, ако количеството на съдържащото се вещество или препарат е известно, то може да бъде взето предвид за целите на тази конвенция. Ако количеството не е известно, тогава за целите на конвенцията цялото изделие се третира като експлозив.

9 *Опасно за околната среда* (LC – смъртоносна концентрация, EC – ефективна концентрация, IC – инхибираща концентрация) – токсично за водни организми с дългосрочни неблагоприятни въздействия във водната среда със:

(а) Остра токсичност:

(i) 96 часа LC₅₀ (за риби): 1 mg/l < LC₅₀? ? 10 mg/l; или

(ii) 48 часа EC₅₀ (за дафния): 1 mg/l < EC₅₀? 10 mg/l; или

(iii) 72 часа IC₅₀ (за водорасли): 1 mg/l < IC₅₀? 10 mg/l; и

(б) Устойчивост: веществото не е лесно разградимо или log Pow (log от коефициента на разпределение октанол – вода) ? 3,0 (освен ако експериментално определеният BCF?100).

10 *Опасно за околната среда* (LC – смъртоносна концентрация, EC – ефективна концентрация, IC – инхибираща концентрация) – силно токсично за водни организми:

(а) Вещества, които са силно токсични за водните организми, с остра токсичност:

(i) 96 часа LC₅₀ (за риби): ? 1 mg/l; или

(ii) 48 часа EC₅₀ (за дафния): ? 1 mg/l; или

(iii) 72 часа IC₅₀ (за водорасли): ? 1 mg/l;

(б) Вещества, които са силно токсични за водните организми, с дългосрочни неблагоприятни въздействия във водната среда със:

(i) остра токсичност:

– 96 часа LC50 (за риби): ? 1 mg/l; или

– 48 часа EC50 (за дафния): ? 1 mg/l; или

– 72 часа IC50 (за водорасли): ? 1 mg/l;

(ii) Устойчивост: веществото не е лесно разградимо или $\log P_{ow}$ (\log от коефициента на разпределение октанол – вода) ? 3,0 (освен ако експериментално определеният BCF ? 100).

11 *Амониев нитрат (10 000)*: торове, които могат да се саморазграждат. Това се отнася за сложни/съставни торове на основата на амониев нитрат (сложни/съставни торове, съдържащи амониев нитрат с фосфат и/или поташ), в които съдържанието на общ азот в резултат на амониевия нитрат е:

(а) Между 15,75 % и 24,5 % като тегло (15,75 % и 24,5 % азотно съдържание тегловно, като резултат от амониев нитрат отговаря съответно на 45 % и 70 % амониев нитрат) и които съдържат не повече от 0,4 % общо запалими/органични материали или отговарят на изискванията на подходящ тест за устойчивост на детонация (например тест с 4-инчова стоманена епруветка);

(б) 15,75 % като тегло или по-малко и неограничени запалими материали;

и които могат да се саморазграждат съгласно "Trough Test" на ООН (вж. Препоръки на ООН за превоза на опасни товари: Ръководството за изпитвания и критерии: част III, подраздел 38.2).

12 *Амониев нитрат (5000)*: клас тор. Това се отнася за прости торове на базата на амониев нитрат и сложни/съставни торове на основата на амониев нитрат, в които съдържанието на азот в резултат на амониевия нитрат е:

(а) Повече от 24,5 % като тегло освен за смеси от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота най-малко 90 %;

(б) Повече от 15,75 % като тегло за смеси от амониев нитрат и амониев сулфат;

(в) Повече от 28 % (28 % азотно съдържание тегловно, като резултат от амониев нитрат отговаря на 80 % амониев нитрат) като тегло за смеси от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота поне 90 %;

и които отговарят на изискванията на подходящ тест за устойчивост на детонация (например тест с 4-инчова стоманена епруветка).

13 *Амониев нитрат (2500)*: технически клас. Това се отнася за:

(а) Амониев нитрат и препарати от амониев нитрат, в които съдържанието на азот в резултат на амониев нитрат е:

(i) Между 24,5 % и 28 % като тегло и които съдържат не повече от 0,4 % запалими вещества;

(ii) Повече от 28 % като тегло и които съдържат не повече от 0,2 % запалими вещества;

(б) Водни разтвори на амониев нитрат, в които концентрацията на амониев нитрат е повече от 80 % като тегло.

14 *Амониев нитрат (50)*: "материали, които не отговарят на спецификациите" и торове, неотговарящи на теста за детонация (например тест с 4-инчова стоманена епруветка).

Това се отнася за:

(а) материали, бракувани при производствения процес, и за амониев нитрат и смеси от амониев нитрат, прости торове на базата на амониев нитрат и сложни/съставни торове на основата на амониев нитрат, посочени в бележки 12 и 13, които са или са били върнати от крайния потребител на производителя, в съоръжение за временно складиране или технологична инсталация за преработка,

рециклиране или обработка за безопасна употреба, тъй като вече не съответстват на спецификациите в бележки 12 и 13;

(б) торовете, посочени в бележка 11, буква (а) и бележка 12, които не отговарят на съответния тест за устойчивост на детонация (например тест с 4-инчова стоманена епруветка).

15 *Калиев нитрат (10 000)*: сложни торове на основата на калиев нитрат под формата на гранули или микрогранули.

16 *Калиев нитрат (5000)*: сложни торове на основата на калиев нитрат под формата на кристали.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОЦЕДУРА НА АНКЕТНАТА КОМИСИЯ ПО РЕДА НА ЧЛЕНОВЕ 4 И 5

1. Запитващата(ите) страна(и) уведомява(т) секретариата, че тя(те) внася(т) въпрос(и) за разглеждане от анкетната комисия, създадена в съответствие с разпоредбите на това приложение. Уведомлението съдържа предмета на запитването. Секретариатът незабавно информира всички страни по конвенцията относно запитването.

2. Анкетната комисия се състои от трима членове. Запитващата страна и другата страна по анкетната процедура назначават по един научен или технически експерт и двамата назначени експерти определят чрез общо съгласие трети експерт, който става председател на анкетната комисия. Последният не трябва да бъде гражданин на която и да е от страните по спора, нито обичайното му местоживееие да бъде на територията на някоя от тези страни, нито да е нает на работа от тях или да е бил ангажиран със случая в каквото и да е друго качество.

3. Ако председателят на анкетната комисия не бъде определен в срок до два месеца от назначаването на втория експерт, изпълнителният секретар на Икономическата комисия за Европа определя, при поискване от някоя от двете страни, председателя в рамките на допълнителен срок от два месеца.

4. Ако някоя от страните по анкетната процедура не назначи експерт в срок от един месец от получаване на уведомлението от секретариата, другата страна може да информира изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който определя председателя на анкетната комисия в рамките на допълнителен срок от два месеца. След назначаването председателят на анкетната комисия отправя искане до страната, която не е назначила свой експерт, да го назначи в срок от един месец. Ако последната не изпълни своето задължение в указания период, председателят информира изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който назначава експерта в рамките на допълнителен срок от два месеца.

5. Анкетната комисия приема свой процедурен правилник.

6. Анкетната комисия може да предприеме всички подходящи мерки за изпълнението на функциите си.

7. Страните по анкетната процедура подпомагат работата на анкетната комисия и

по-специално, използвайки всички налични средства:

(а) предоставят на анкетната комисия необходимите документи, материална база и информация;

(б) дават възможност на анкетната комисия да призовава, когато е необходимо, свидетели или експерти и да получава доказателства от тях.

8. Страните и експертите защитават конфиденциалността на всяка поверителна информация, получена в процеса на работата им в анкетната комисия.

9. Ако някоя от страните по анкетната процедура не се яви пред анкетната комисия или не успее да представи своя случай, другата страна може да поиска от анкетната комисия да продължи процедурните си действия и да приключи работата си. Отсъствието на страна или непредставянето на случая не създава пречка за продължаването или приключването на работата на анкетната комисия.

10. Освен ако анкетната комисия не реши друго поради специфичните обстоятелства на конкретния случай, разходите на анкетната комисия, включително възнаграждението на нейните членове, се поемат поравно от страните по анкетната процедура. Анкетната комисия води отчет на всички свои разходи и след това представя окончателен доклад за тях на страните.

11. Всяка страна, която проявява интерес към фактическия характер на предмета на анкетната процедура и която може да бъде засегната от становище по случая, може да се намеси в процедурните действия със съгласието на анкетната комисия.

12. Решенията на анкетната комисия по въпросите, свързани с процедурата, се вземат с мнозинство от гласовете на членовете ѝ. Окончателното становище на анкетната комисия отразява становището на мнозинството от членовете ѝ и включва всеки глас "против".

13. Анкетната комисия представя окончателното си становище в срок до два месеца от датата, на която е съставена комисията, освен ако не намери за необходимо да удължи този срок за период, който не може да бъде по-дълъг от два месеца.

14. Окончателното становище на анкетната комисия се основава на признати научни принципи. Окончателното становище се предоставя от анкетната комисия на страните по анкетната процедура и на секретариата.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ПРОЦЕДУРИ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 4

1. Всяка страна по произход може да поиска консултации с друга страна в съответствие с параграфи от 2 до 5 от това приложение с цел да се определи дали тази страна е засегната страна.

2. По отношение на предложена или съществуваща дейност с опасни вещества страната по произход, с цел да гарантира адекватни и ефективни консултации, осигурява уведомяване на съответните нива на всяка страна, която счита за засегната страна, възможно най-рано и не по-късно от момента на уведомяване на собствената ѝ общественост относно такава предложена или съществуваща дейност. По отношение на съществуващи дейности уведомяването става не по-късно от две години след влизането в сила на тази конвенция за страната по произход.

3. Уведомяването трябва да съдържа, *inter alia*:

(а) информация относно дейностите с опасни вещества, включително всяка налична информация или доклад, като например информация, подготвена в съответствие с член 6, относно възможните трансгранични въздействия в случай на промишлена авария;

(б) указване на разумен период от време, в който се изисква реакция съгласно параграф 4 от това приложение, като се взема предвид естеството на дейността, и може да включва информацията по параграф 6 от това приложение.

4. Уведомените страни отговарят на страната по произход в срока, определен в уведомлението, като потвърждават получаването на уведомлението и посочват намерението си за участие в консултации.

5. Ако уведомената страна посочи, че няма намерение да се включи в консултации или не отговори в определения срок, разпоредбите на следващите параграфи от приложението не се прилагат. В този случай не се нарушава правото на страната по произход да реши дали да извърши оценка и анализ въз основа на националното си законодателство.

6. След получаване на отговор от уведомената страна, в който тя посочва желанието си да се включи в консултации, страната по произход, ако все още не го е направила, предоставя на уведомената страна:

(а) съответната информация относно графика за извършване на анализ, включително указание за графика за предоставяне на мнения;

(б) съответната информация относно дейностите с опасни вещества и трансграничните въздействия в случай на възникване на промишлена авария;

(в) възможност за участие в оценяването на информацията или доклад, показващ възможните трансгранични въздействия.

7. Засегнатата страна, при поискване от страната по произход, предоставя на последната достъпна информация относно територия под юрисдикцията на засегнатата страна, която е възможно да бъде засегната, когато такава информация е необходима за разработването на оценката, анализа и мерките. Информацията се предоставя своевременно и по най-удобния начин чрез съвместен орган, когато съществува такъв.

8. Страната по произход предоставя пряко на засегнатата страна, както е подходящо или чрез съвместен орган, когато съществува такъв, документацията от анализа и оценката, описани в Приложение V, параграфи 1 и 2.

9. Заинтересованите страни информират обществеността, за която обосновано се счита, че е възможно да бъде засегната от дейностите с опасни вещества, и организират разпространяването на документацията от анализа и оценката до обществеността и органите в съответните територии. Страните осигуряват възможност на обществеността за изказване на мнения или възражения относно дейностите с опасни вещества и организират предоставянето на становищата в разумен срок на компетентния орган на страната по произход директно на този компетентен орган или когато това е подходящо, чрез страната по произход.

10. След оформяне на документацията от анализа и оценката страната по произход започва без обосновано забавяне консултации със засегнатата страна относно, *inter alia*, трансграничните въздействия от дейностите с опасни вещества в случай на възникване на промишлена авария и относно мерките за ограничаване или отстраняване на въздействията. Тези консултации могат да бъдат свързани със:

(а) алтернативите на дейностите с опасни вещества, включително "нулева" алтернатива и възможните мерки за ограничаване на трансграничните въздействия за сметка на страната по произход;

(б) други възможни форми на взаимопомощ с цел намаляване на трансграничните въздействия;

(в) други подходящи мерки.

При започването на такива консултации заинтересованите страни се споразумяват относно продължителността на консултациите. Всяка такава консултация може да бъде извършена чрез съответния съвместен орган, ако съществува такъв.

11. Заинтересованите страни гарантират, че е обърнато необходимото внимание на анализа и оценката, както и на мненията, получени по реда на параграф 9 от това приложение, и на резултата от консултациите по реда на параграф 10 от настоящото приложение.

12. Страната по произход уведомява засегнатата страна относно всяко решение за дейността с опасни вещества заедно с мотивите и съображенията, на които то е основано.

13. Ако дадена заинтересована страна получи допълнителна и адекватна информация относно трансграничните въздействия на дейностите с опасни вещества, която не е била на разположение към момента на провеждане на консултациите във връзка с тази дейност, тя незабавно уведомява другата заинтересована страна или страни. Ако някоя от заинтересованите страни изрази желание, се провеждат нови консултации.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 6

В зависимост от националните закони и практики страните, компетентните органи и операторите, поотделно или с общи усилия, могат да прилагат следните мерки:

1. Установяване на общи или специфични цели за безопасност;

2. Приемане на законодателни разпоредби или насоки относно мерките и стандартите за безопасност;

3. Идентифициране на онези дейности с опасни вещества, изискващи специални мерки за предотвратяване, които могат да включват системи за лицензиране или разрешителни режими;

4. Оценка на анализите на риска или проучванията, свързани с безопасността, при дейностите с опасни вещества и план за действие за прилагане на необходимите мерки;

5. Обезпечаване на компетентните органи с информацията, необходима за оценяване на риска;

6. Прилагане на най-подходящите технологии с цел предотвратяване на промишлени аварии и защита на човешкото здраве и опазване на околната среда;

7. Осигуряване на подходящо образование и обучение на всички лица, извършващи дейности с опасни вещества в предприятието, както при обичайни, така и при аварийни условия с цел предотвратяване на промишлени аварии;

8. Създаване на вътрешни управленски структури и практики, разработени с цел ефективно прилагане и поддържане на нормите за безопасност;

9. Мониторинг и одитиране на дейностите с опасни вещества и извършване на инспекции.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА

1. Анализът и оценката на дейностите с опасни вещества следва да се извършват с обхват и задълбоченост в зависимост от целта, за която се извършват.

2. В таблицата по-долу са илюстрирани въпросите, които следва да бъдат взети предвид при анализа и оценката, за целите, изброени в съответните членове на конвенцията:

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ ОТНОСНО РАЗПОЛАГАНЕТО НА ОПАСНИ ДЕЙНОСТИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 7

Въпроси, които следва да бъдат разгледани по смисъла на член 7:

1. Резултатите от анализа и оценката на риска, включително оценката по смисъла на Приложение V на физическите характеристики на района, в който се планира извършването на дейности с опасни вещества;

2. Резултатите от проведените консултации и процесът на участие на обществеността;

3. Анализ на повишаването или намаляването на риска, породен от строителна дейност на територията на засегнатата страна в резултат на съществуваща дейност с опасни вещества на територията на страната по произход;

4. Оценка на рисковете за околната среда, включително на трансграничните въздействия;

5. Оценка на новите дейности с опасни вещества, които биха могли да представляват източник на риск;

6. Разглеждане на разполагането на нови и съществени изменения на съществуващи дейности с опасни вещества на безопасно разстояние от съществуващите населени места, както и създаване на предпазни отстояния около мястото, на което се извършват дейностите с опасни вещества. В такива райони промените, които е възможно да доведат до увеличаване на риска за населението или на неблагоприятните последствия, следва да бъдат задълбочено проучени.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

МЕРКИ ЗА АВАРИЙНО ПЛАНИРАНЕ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 8

1. Всички аварийни планове както във, така и извън обекта следва да бъдат координирани с цел гарантиране на предприемането на всеобхватни и ефективни мерки за реагиране при промишлени аварии.

2. Аварийните планове следва да включват действията, необходими за локализиране на разпространението на промишлени аварии, предотвратяване и минимизиране на трансграничните въздействия. Те следва да включват разпоредби относно информирането на населението и когато това е целесъобразно, мерки за евакуация, както и други предпазни или спасителни мероприятия за опазване на човешкото здраве.

3. Плановете за аварийни ситуации следва да предоставят на персонала на обекта, на хората, които може да бъдат засегнати, и на органите, провеждащи аварийно-спасителни мероприятия, подробности относно подходящите технически и организационни мерки за реагиране при промишлена авария, която е възможно да има трансгранични въздействия, и за предотвратяване и минимизиране на въздействията върху хората и околната среда както на обекта, така и извън него.

4. Примерни въпроси, които биха могли да бъдат обхванати от вътрешните планове за аварийни ситуации:

(а) Организационни функции и отговорности на персонала на обекта при възникване на аварийни ситуации;

(б) Описание на действията, които следва да бъдат предприети в случай на промишлена авария или на сериозна заплаха от възникване на такава с цел контролиране на условията или събитията, или информация къде може да бъде намерено такова описание;

(в) Описание на наличното оборудване и ресурси;

(г) Системи за ранно предупреждение на публичните органи, отговорни за провеждането на аварийно-спасителни работи извън обекта, за възникването на промишлени аварии, включително вида на информацията, която следва да бъде включена при първоначалното предупреждение, и разпоредби за предоставяне на по-подробна информация, когато тя стане налична;

(д) Организиране на обучение на персонала във връзка със задълженията, които се очаква да бъдат изпълнени от него.

5. Примерни въпроси, които биха могли да бъдат обхванати в плановете за аварийни ситуации извън обекта:

(а) Организационни функции и отговорности при възникване на аварийни ситуации, включително начините на интегриране с вътрешните планове на обекта;

(б) Методи и процедури, които персоналят за спешна и медицинска помощ трябва да следва;

(в) Методи за бързо определяне на засегнатия район;

(г) Разпоредби, гарантиращи, че засегнатите или потенциално засегнатите страни ще бъдат незабавно уведомени за промишлената авария и че след възникване на аварията връзката ще бъде поддържана;

(д) Определяне на ресурсите, необходими за прилагане на плана и разпоредбите, осигуряващи координация при извършването на аварийно-спасителни действия;

(е) Разпоредби относно предоставянето на информация на обществеността, включително, когато това е целесъобразно, разпоредби за допълване и повтаряне на информацията, предоставена на обществеността по реда на член 9;

(ж) Разпоредби за обучение и тренировка.

6. Аварийните планове може да включват мерки за: третиране; събиране; почистване; съхраняване; отстраняване и безопасно обезвреждане на опасни вещества и замърсен материал, както и за възстановителни дейности.

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 9

1. Името на дружеството, адресът, на който се извършват дейностите с опасни вещества, и длъжността на лицето, предоставящо информацията;

2. Обяснение на дейностите с опасни вещества и рисковете, свързани с тях;

3. Общозвестни или общи имена или основните категории на опасност на веществата и препаратите, с които се извършва опасната дейност, с данни за основните им опасни характеристики;

4. Обща информация, получена от оценката на въздействието върху околната среда, ако тя е налична и е от значение;

5. Обща информация за характера на промишлените аварии, които може да възникнат при дейността с опасни вещества, включително потенциалното им въздействие върху населението и околната среда;

6. Адекватна информация за начините на предупреждаване и информиране на засегнатото население в случай на промишлена авария;

7. Адекватна информация за препоръчителните действия и поведение на засегнатото население в случай на промишлена авария;

8. Адекватна информация относно разпоредбите по отношение на дейността с опасни вещества, включително относно връзката със службите за провеждане на аварийни мероприятия, с цел реагиране при промишлени аварии, намаляване на мащаба им и смекчаване на техните въздействия;

9. Обща информация за плана за аварийни ситуации извън обекта, изготвен от службите за провеждане на аварийни мероприятия, обхващащ всички въздействия извън обекта, включително трансграничните въздействия от промишлената авария;

10. Обща информация относно специалните изисквания и условия, на които подлежат дейностите с опасни вещества в съответствие с националното законодателство и/или административните разпоредби, включително разрешителните или лицензионните режими;

11. Информация откъде може да бъде получена допълнителна информация.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

СИСТЕМИ ЗА УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 10

1. Системите за уведомяване при промишлени аварии следва да осигуряват възможно най-бързото предаване на информация и прогнози в съответствие с предварително определените кодове, като се използват съвместими системи за предаване и обработка на данни за бързо предупреждение и реагиране, и за мерки за минимизиране и ограничаване на

последствията от трансграничните въздействия, като се вземат предвид различните нужди на различните нива.

2. Уведомяването за промишлена авария съдържа следната информация:

(а) вид и мащаб на промишлената авария, включените опасни вещества (ако са известни) и сериозността на възможните въздействия;

(б) времето и мястото на възникване на аварията;

(в) друга налична информация, необходима за ефективното реагиране в случай на промишлената авария.

3. Уведомяването за промишлената авария се допълва на подходящи интервали или когато това се изисква, от актуална информация за развитието на ситуацията по отношение на трансграничните въздействия.

4. Извършват се редовни изпитвания и прегледи на ефективността на системите за уведомяване при промишлена авария, включително редовно обучение на ангажирания персонал. Когато е целесъобразно, такива изпитвания, прегледи и обучение се провеждат съвместно.

ПРИЛОЖЕНИЕ X

ВЗАИМОПОМОЩ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 12

1. Отговорност за цялостното ръководство, контрол, координация и надзор на помощта носи страната, отправила искане за помощ. Персоналът, ангажиран в дейността по предоставяне на помощта, действа съгласно съответните закони на страната, отправила искане за помощ. Съответните органи на страната, отправила искане за помощ, си сътрудничат с органите на подпомагащата страна, определени по реда на член 17, като отговарят за извършването на непосредствения оперативен надзор на персонала и оборудването, предоставено от подпомагащата страна.

2. Страната, отправила искане за помощ, предоставя, доколкото има капацитет за това, съоръжения и услуги намясто с цел правилно и ефективно ръководене на помощта и гарантира защитата на персонала, оборудването и материалите, доставени на нейна територия от или от името на подпомагащата страна за тази цел.

3. Освен ако заинтересованите страни не са се споразумели за друго, помощта се предоставя за сметка на страната, отправила искане за помощ. Подпомагащата страна може по всяко време да се откаже изцяло или частично от правото си на възстановяване на разходите.

4. Страната, отправила искане за помощ, полага максимални усилия, за да осигури на подпомагащата страна и на лицата, действащи от нейно име, всички привилегии, имунитети или съоръжения, необходими за експедитивното изпълнение на функциите им по предоставяне на помощта. Страната, отправила искане за помощта, не е задължена да прилага посочените правила по отношение на своите граждани или постоянно пребиваващи лица или да им осигури посочените привилегии и имунитети.

5. При поискване от страната, отправила искане за помощта, или от подпомагащата страна всяка страна следва да положи всички усилия, за да улесни транзитното преминаване през своята територия на надлежно уведомления персонал, оборудване и имущество, използвани във връзка с предоставянето на помощта от и до страната, изисквала помощта.

6. Страната, отправила искане за помощ, следва да улеснява влизането, престоя и напускането на нейната територия на персонала, оборудването и имуществото, използвано за предоставяне на помощта.

7. По отношение на действията, произтичащи пряко от предоставяната помощ, в случай на смърт или нараняване на лица, увреждане или загуба на имущество или увреждане на околната среда, причинено на нейната територия в процеса на оказване на исканото съдействие, страната, отправила искане за помощ, е длъжна да осигури безопасността на подпомагащата страна или на лицата, действащи от нейно име, и да ги обезщети за причинена смърт или нараняване и за загуба или увреждане на оборудване или друго имущество, използвано за предоставяне на помощта. Страната, отправила искане за помощ, носи отговорност и по искове, предявени от трети лица срещу подпомагащата страна или срещу лицата, действащи от нейно име.

8. Заинтересованите страни тясно да си сътрудничат, за да улеснят решаването на съдебните дела и исковете, които може да бъдат заведени във връзка с предоставянето на помощта.

9. Всяка страна може да поиска помощ, свързана с лечение или временно настаняване на територията на другата страна на лица, засегнати от аварията.

10. Засегнатата страна и страната, отправила искане за помощта, могат по всяко време, след съответни консултации и чрез уведомление, да поискат прекратяване на получаваната или предоставяната по реда на тази конвенция помощ. След като бъде отправено такова искане, заинтересованите страни следва да се консултират взаимно с цел постигане на необходимите споразумения за уточняване на подходящ начин на прекратяване на помощта.

ПРИЛОЖЕНИЕ XI

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 15

Информацията съдържа следните елементи, които могат да бъдат предмет и на многостранно или двустранно сътрудничество:

(а) законодателни и административни мерки, политики, цели и приоритети за предотвратяване на, готовност за и реагиране при промишлени аварии, научни дейности и технически мерки за намаляване на риска от промишлени аварии в резултат на дейности с опасни вещества, включително смекчаване на трансграничните въздействия;

(б) мерки и планове за аварийни ситуации на подходящо ниво, които засягат други страни;

(в) програми за мониторинг, планиране, научни изследвания и развитие, включително тяхното прилагане и наблюдение;

(г) мерки, предприемани с цел предотвратяване на, готовност и реагиране при промишлени аварии;

(д) опит, свързан с промишлени аварии, и сътрудничество при реагиране на промишлени аварии с трансгранични въздействия;

(е) разработване и прилагане на най-добрите налични технологии за подобряване на опазването на околната среда и безопасността;

(ж) готовност за действие и реагиране при аварийни ситуации;

(з) използвани методи за прогнозиране на рисковете, включително критерии за мониторинг и оценка на трансграничните въздействия.

ПРИЛОЖЕНИЕ XII

ЗАДАЧИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ВЗАИМОПОМОЩ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 18, ПАРАГРАФ 4

1. Събиране и разпространяване на информация и данни:

(а) Установяване и управление на система за уведомяване за промишлени аварии, чрез която може да се предоставя информация за промишлените аварии и за експертите с цел ангажиране на последните колкото е възможно по-бързо при предоставянето на помощ;

(б) Установяване и управление на база данни за приемане, обработване и разпространяване на необходимата информация относно промишлени аварии, включително въздействията от тях, прилаганите мерки и тяхната ефективност;

(в) Изготвяне и поддържане на списък на опасните вещества, включително информация за опасните им свойства и начини за действие с тях, в случай на промишлена авария;

(г) Създаване и поддържане на регистър на експертите, предоставящи консултантска и друг вид помощ с оглед предотвратяването на, готовността за и реагирането при промишлени аварии, включително относно мерките за възстановяване;

(д) Поддържане на списък на дейностите с опасни вещества;

(е) Изготвяне и поддържане на списък на опасните вещества, попадащи в обхвата на разпоредбите на Приложение I, част I.

2. Изследвания, обучение и методологии:

(а) Разработване и предоставяне на модели, основани на опита от промишлени аварии, и сценарии за мерките за предотвратяване, готовност и реагиране;

(б) Насърчаване на образованието и обучението, организиране на международни симпозиуми и стимулиране на сътрудничеството в научно-развойната дейност.

3. Техническа помощ:

(а) Изпълняване на съвещателни функции, насочени към укрепване на капацитета за прилагане на мерки за предотвратяване, готовност и реагиране;

(б) При поискване от някоя страна – предприемане на инспекции на дейностите й с опасни вещества и осигуряване на помощ при организирането на нейните национални инспекции в съответствие с изискванията на тази конвенция.

4. Помощ при непредвидени ситуации:

При поискване от някоя страна – предоставяне на помощ, *inter alia*, чрез изпращане на експерти до обектите, където е възникнала промишлена авария, за предоставяне на консултантска или друг вид помощ за реагиране при възникване на промишлена авария.

ПРИЛОЖЕНИЕ XIII

АРБИТРАЖ

1. Страната ищец или страните ищци уведомяват секретариата, че страните са се споразумели да отнесат спора до арбитраж съгласно член 21, параграф 2 от конвенцията. В уведомлението се съдържа предметът на спора, подлежащ на арбитраж, и в частност включва членовете от тази конвенция, чието тълкуване или прилагане е предмет на спора. Секретариатът предава получената информация на всички страни по конвенцията.

2. Арбитражният съд се състои от трима членове. Всяка от страните в спора – страната или страните ищци и другата страна или страни, назначават по един арбитър и назначените арбитри определят третия арбитър, който става председател на арбитражния съд. Последният не може да бъде гражданин на която и да е от страните по спора, нито пък постоянното му местоживее да бъде на територията на някоя от тези страни или да е нает на работа от тях или да се е занимавал със случая в качеството на какъвто и да е.

3. Ако председателят на арбитражния съд не бъде определен в рамките на два месеца след назначаването на втория арбитър, изпълнителният секретар на Икономическата комисия за Европа, по искане от която и да е от страните по спора, го определя в последващ срок от два месеца.

4. Ако една от страните по спора не назначи свой арбитър в срок от два месеца след получаване на искането, другата страна може да информира изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който определя председателя на арбитражния съд в срок до два месеца. След назначаването си председателят на арбитражния съд изисква от страната, която все още не е назначила арбитър, да направи това в срок от два месеца. След този период той уведомява изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който извършва това назначение в последващ срок от два месеца.

5. Арбитражният съд произнася своето решение в съответствие с международното право и в съответствие с разпоредбите на тази конвенция.

6. Всеки арбитражен съд, съставен съгласно разпоредбите на това приложение, изготвя свои процедурни правила.

7. Решенията на арбитражния съд както по процедурни въпроси, така и по въпроси по същество се вземат с мнозинство от гласовете на неговите членове.

8. Арбитражният съд може да предприеме всякакви подходящи мерки с цел да установи факти по спора.

9. Страните по спора подпомагат дейността на арбитражния съд и по-специално, използвайки всички средства, с които разполагат:

(а) Предоставят на арбитражния съд всички документи, средства и информация, отнасящи се до спора;

(б) Дават възможност на арбитражния съд, когато това е необходимо, да призовава свидетели или експерти и да получава показания от тях.

10. Страните по спора и арбитрите пазят поверителността на всяка конфиденциална информация, получена по време на работата на арбитражния съд.

11. По искане на някоя от страните арбитражният съд може да препоръча временни мерки за защита.

12. Ако някоя от страните по спора не се яви пред арбитражния съд или не представи своя случай, другата страна може да поиска от арбитражния съд да продължи процедурните

си действия и да постанови решението си. Отсъствието на страна или невъзможността ѝ да защити своята позиция не спира процедурните действия.

13. Арбитражният съд може да изслуша и постанови насрещни иски, произтичащи пряко от предмета на спора.

14. Освен ако арбитражният съд не определи друго поради специални обстоятелства по делото, разходите на арбитражния съд, включително възнагражденията на неговите членове, се поемат поравно от страните по спора. Арбитражният съд води отчет на всичките си разходи и представя окончателен отчет в тази връзка на страните по спора.

15. Всяка страна по тази конвенция, имаща правен интерес по предмета на спора и която може да бъде засегната от арбитражното решение по случая, може да вземе участие в процедурата със съгласието на арбитражния съд.

16. Арбитражният съд постановява решението си в рамките на пет месеца от датата на сформирването си, освен ако не намери за наложително да удължи срока за период не по-дълъг от пет месеца.

17. Решението на арбитражния съд се съпровожда от обосновка с мотивите за взетото решение. Решението е окончателно и задължително за страните по спора. Решението се предава от арбитражния съд на страните по спора и секретариата. Секретариатът предава получената информация на всички страни по конвенцията.

18. Всеки спор, който може да възникне между страните относно тълкуването или изпълнението на решението, може да бъде изложен от всяка от страните пред арбитражния съд, който го е постановил, или ако той не може да бъде сезиран, пред друг арбитражен съд, сформирани за тази цел по същия начин, както и първия.